

**MINISTRY OF ENVIRONMENT
AND TOURISM**

ОДОО БАЙГАА МЭДЭЭЛЛИЙН СИСТЕМ, ЭХ ҮҮСВЭРИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ АЖЛЫН ЯВЦЫН ТАНИЛЦУУЛГА

Ж.Амармаа

**2018 оны 03-р сарын 26-ны өдөр
Улаанбаатар хот**

Агуулга

- Үнэлгээний зорилго
- Одоо байгаа мэдээллийн систем, эх сурвалжууд
- Үнэлгээний ажлын явц

1. Зорилго:

- Сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэх мэдээллийн системийн хэрэгцээнд тулгуурлан ямар мэдээлэл хэрэгтэй вэ гэдгийг тодорхойлох
- Мэдээллийн эх сурвалж, дутагдалтай талыг тодорхойлох
- Одоо байгаа мэдээллийн системүүдийг сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэх мэдээллийн системтэй уялдуулах .

2. Гол мэдээлэлийн систем, эх сурвалжууд

- Байгаль орчны мэдээллийн сан (БОМТ)
- Ойн нөөцийн мэдээллийн сан (ОСХТ)
- Газрын бүртгэл, менежментийн мэдээллийн сан (ГХГЗЗГ)
- Үндэсний статистикийн хорооны статистик мэдээ
- БОАЖЯ болон бусад холбогдох яамдын тайлан, мэдээ
- Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ, БОАЖГ-уудын тайлан, үйл ажиллагаа, хөтөлбөрийн биелэлт,
- Бусад газрууд (ОБГ, МХЕГ ... Гэх мэт)ын тайлан

Мэдээний төрөл:

- Захиргааны байгууллагын тайлан (Нийгэм, эдийн засгийн зорилтын биелэлт, тухайн жилийн үйл ажиллагааны тайлан гэх мэт)
- Үйл ажиллагаа, хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн биелэлт
- Статистик тоон мэдээлэл (ойгоор бүрхэгдсэн талбай, ажиллагсдын тоо, БО-ны хууль журмын эсрэг зөрчлийн тоо гэх мэт)
- Судалгаа, тооллогын дүн
- Орон зайн мэдээ (газрын доройтол, цөлжилтийн зураг, зайнаас тандан судласан мэдээ гэх мэт)

Жишээ нь: БО-ны мэдээллийн сангийн бүрдэл

[/www.eic.mn/](http://www.eic.mn/)

- 1/ газар, түүний хөрс;
- 2/ газрын хэвлий, ашигт малтмал;
- 3/ ус, рашаан;
- 4/ ой;
- 5/ байгалийн ургамал;
- 6/ амьтан;
- 7/ агаар, түүний бохирдол;
- 8/ уур амьсгал;
- 9/ байгалийн гамшиг;
- 10/ химийн хорт болон аюултай бодис;
- 11/ хог хаягдал;
- 12/ тусгай хамгаалалттай газар нутаг;
- 13/ байгаль орчны эрх зүй;
- 14/ байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ;
- 15/ байгаль орчны бодлого, хөтөлбөрийн хэрэгжилт;
- 16/ байгаль орчны статистик мэдээлэл, тайлан;
- 17/ байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээний төсөв, зардал;
- 18/ байгаль орчны чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа байгууллага, хүний нөөц;
- 19/ мета мэдээллийн сан;
- 20/ байгаль орчны талаархи бусад мэдээлэл.
- 21/ байгаль орчинд учруулсан хохирлын нөхөн төлбөрийн мэдээлэл;
- 22/ байгаль орчны холбогдолтой гэмт хэрэг, зөрчлийн мэдээлэл.

Жишээ:

Үндэсний статистикийн хорооны мэдээллийн сан болон тайлан

- Үндэсний Тогтвортой хөгжлийн зорилгын мэдээллийн сан (SDGs)
- Үндэсний статистикийн хорооны цахим хуудас/ тухайн жилийн статистик эмхэтгэл
- Хүн амын тооллого
- Амжиргааны түвшний судалгаа гэх мэт

Газрын харилцаа, Геодези зураг зүйн газрын мэдээллийн сан болон тайлан мэдээ

- Газар зохион байгуулалт, бүртгэлийн мэдээллийн сан
- Кадастрын мэдээллийн сан

Жишээ:

Ойн судалгаа хөгжлийн төвийн мэдээллийн сан болон тайлан мэдээ

- Ой зохион байгуулалтын мэдээллийн сан
- Үндэсний Ойн мониторингийн систем (REDD+ хөтөлбөрийн дэмжлэгтэйгээр байгуулж буй)
- Үндэсний ойн тооллого

3. Үйл явц:

Үнэлгээг дараах шалгууруудын дагуу явуулж байна.Үүнд:

- Сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэх Канкуны зарчим болон Монгол улсын онцлогт тохирсон “Зарчим”-ууд, шаардлагатай мэдээллүүдтэй уялдуулан мэдээллийн систем, эх сурвалжуудыг тодорхойлох
- Мэдээллийн санд байгаа холбогдох мэдээ өгөгдлүүдийг тогтоох
- Дутагдал/ тулгамдаж байгаа асуудлыг тодорхойлох

Одоо байгаа мэдээллийн системийн үнэлгээний хүснэгт

Сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэх зарчим А: REDD+-ийн үйл ажиллагаа нь ТОТББ болон бусад хөтөлбөр, холбогдох олон улсын гэрээ, хэлэлцээрүүдийн зорилтод хувь нэмэр оруулахуйц байна.

	Гол асуудлууд	Шаардлагатай мэдээлэл (төсөл)	Мэдээллийн систем/ эх сурвалжийн нэр (web холбоос)	Одоогоор мэдээллийн санд байгаа холбогдох өгөгдөлүүд, үзүүлэлтүүд (давтамж, нэгжийг оролцуулан жишээ нь жилийн/ аймгийн түвшинд / га)	Өөр холбогдох өгөгдөл төлөвлөсөн эсэх?	Гол дутагдал /тулгамдаж байгаа асуудал/ зөвлөмж
1	Байгаль орчныг хамгаалах талаар олон улсын хэмжээнд хүлээсэн үүрэг амлалтуудад нийцсэн, үндэсний хэмжээнд мөрдөж байгаа биологийн олон янз байдлыг хамгаалах бодлогод хувь нэмэр оруулах (Үндэсний биологийн олон янз байдлын стратеги, Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг оруулаад) болон бусад байгаль орчин, байгалийн нөөцийн менежментийн бодлогийн зорилтуудад хувь нэмэр оруулна.	Тусгах: А1.1. Үндэсний REDD+ Стратеги нь БОЯК, БОЯБҮС баYAT, Рамсарын Конвенц (үндэсний хөтөлбөр?), мөн НҮБЦТК болон Цөлжилттэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөрт тусгагдсан холбогдох зорилго/ зорилттой хэр нийцэж мөн/эсвэл дэмжиж байгааг тодорхойлох.	Монгол улс Байгаль орчны салбарт нэгдэн орсон гэрээ, конвенцын хэрэгжилтийн тайлан, мэдээлэл http://www.mne.mn/?page_id=566 Үндэсний хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилт, тайлан			
		А1.2 Эдгээр конвенц, хөтөлбөрүүдийн холбогдох зорилго/зорилтуудтай шууд нийцэж, уялдаж байгаа БАХ-уудыг тодорхойлох.	Монгол улс Байгаль орчны салбарт нэгдэн орсон гэрээ, конвенцын хэрэгжилтийн тайлан, мэдээлэл http://www.mne.mn/?page_id=566	Монгол Улс нэгдэн орсон Байгаль орчны чиглэлийн 14 конвенц байна. Конвенцийн хэрэгжилтийг 2 жил тутамд тайлан хэлбэрээр БОАЖ-наас гарган хүргүүлдэг.		
		Хэрэгжүүлэх: Практикт А1.3. Дурьдсан конвенц, хөтөлбөрүүдийн холбогдох зорилго/зорилтуудтай шууд				

Дутагдалтай сул тал, тулгамдаж байгаа асуудал :

- Ерөнхийдөө, одоо байгаа мэдээллийн системийн тайлан мэдээ хангалттай биш. Байгаль орчны мэдээллийн сангийн зарим дэд сан нь мэдээ оруулаагүй/ мэдээгээ байнга шинэчилдэггүй
- Олон улсын байгууллагуудын хүссэн статистик тоо баримт нь манай улсын хэмжээнд цуглуулагддаггүй учраас байхгүй
- Үндэсний болон олон улсын нэр томъёоны ялгаа, түүнчлэн мэдээлэл цуглуулахад ашигладаг өөр өөр аргуудын ялгаа;
- Газрын харилцаа геодези зураг зүйн газар, Ойн судалгаа хөгжлийн төвийн хоорондын уялдаа холбоо сул байгаагаас мэдээлэл нь зөрүүтэй

Давуу тал:

- Мэдээллийг олон нийтэд хүргэх эхлэл тавигдсан
- Ижил төрлийн мэдээллийн санг үүсгэх туршлагатай
- Тогтвортой хөгжлийн зорилгын хэрэгжилтийн талаарх мэдээллийн санг бий болгосон /ҮСХ/
- Ойн нөөцийн мэдээг тогтмол цуглуулж оруулж байгаа

Анхаарал тавьсан та бүхэнд баярлалаа!